

Yönetmel Etkililik Ölçe?i

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2025). *Yönetmel Etkililik Ölçe?i*. Turkish Psychological Scales. Retrieved from <https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=33439>

Özet

Yönetmel Etkililik Ölçe'i, Şra ve Şahin (2010) tarafından Türkçe'ye uyarlanan bir ölçektir. Bu ölçek, özellikle eğitim kurumları bağlamında, yöneticilerin sergilediği etkililik düzeylerini güvenilir ve geçerli bir şekilde ölçmeyi amaçlamaktadır. Ölçe'in orijinal formunda herhangi bir yapı geçerliyi veya güvenilirlik çalışması yapılmaması olması nedeniyle, uyarlama çalışması, psikometrik özelliklerin yeniden belirlenmesine odaklanmıştır. Yapılan analizler sonucunda ölçe'in beş alt boyuttan oluştuğu ve yüksek düzeyde iç tutarlılığına sahip olduğu tespit edilmiştir.

Ölçe'in geliştirme süreci, açıklayıcı faktör analizi (AFA) kullanılarak yapı geçerliliğini sağlamayı ve belirlenen alt ölçekleri netleştirmeyi içermiştir. Bu çalışma, ölçe'in yönetim bilimleri alanında uygulamalı araştırmalarda kullanılması için sağlam bir zemin hazırlamaktadır.

Anahtar Kelimeler

Yönetmel Etkililik, Ölçek Uyarlaması, Faktör Analizi, Yönetim, Liderlik, Örgütlenme, Güvenirlik, İç Tutarlılık.

Yazarlar

Şra, N., Şahin, S.

Amaç

Yönetmel Etkililik Ölçe'i'nin temel amacı, yöneticilerin faaliyetlerini ne derece başarıyla ve hedefler doğrultusunda gerçekleştirebildiklerini tespit etmektir. Ölçek, özellikle akademik kurumlar gibi karmaşık organizasyonlarda yönetmel fonksiyonları (planlama, karar verme, örgütlenme, iletişim, liderlik) etkinliğini ölçmek üzere Türkçe'ye uyarlanmıştır.

Uyarlama çalışması, Türk kültürüne ve yönetim pratiğine uygun olarak ölçe'in psikometrik özelliklerini yeniden tesis etmeyi hedeflemiştir. Bu sayede, Türkiye'deki eğitim yöneticilerinin ve diğer organizasyonlardaki yöneticilerin etkililik düzeyleri objektif kriterlerle değerlendirilebilmektedir.

Yapısal Özellik

Ölçek, yöneticilik rolünün farklı boyutları kapsayan çok boyutlu bir yapı ölçmektedir. Yönetmel etkililik, uyarlama çalışması sonucunda belirlenen beş temel alt ölçek aracılığıyla kavramsallaştırılmıştır:

Planlama ve Karar Verme

Örgütlenme ve İnsan Kaynakları Yönetimi

Ekip Çal??mas?

?leti?im

Liderlik

Bu alt ölçekler, bir yöneticinin kaynaklar? kullanma, insanlar? motive etme ve örgütsel hedeflere ula?ma kapasitesini kapsaml? bir ?ekilde de?erlendirmektedir.

Geçerlik

Ölçe?in orijinal formunda yap? geçerli?i ve güvenilirlik çal??malar? eksik oldu?u için, uyarlama çal??mas?nda yap? geçerli?inin sa?lanması temel öncelik olmu?tur. Bu amaçla, veri analizi için aç?mlay?c? (ke?fedici) faktör analizi kullan?lm??t?r.

Faktör analizinde, Büyüköztürk (2009) taraf?ndan belirlenen standart ölçütler esas al?nm??t?r:

Her bir faktörde yer alan maddelerin anlamsal ve içeriksel tutarl?l???

Faktör özde?erlerinin (eigenvalue) 1 veya 1'in üzerinde olmas?.

Bir maddenin kendi faktöründe ".40" ve üzerinde bir faktör yüküne sahip olmas?.

Maddenin yer ald??? faktördeki yük de?eri ile di?er faktörlerdeki yük de?erleri aras?ndaki fark?n en az ".10" olmas?.

Güvenirlik

Ölçe?in iç tutarl?l???, her bir alt ölçek için ayr? ayr? alfa iç tutarl?l?k katsay?s? hesaplanarak de?erlendirilmi?tir. Elde edilen güvenilirlik katsay?lar?, ölçe?in alt boyutlar?n?n yüksek düzeyde tutarl? oldu?unu göstermektedir:

Planlama ve Karar Verme alt ölçe?i için Alfa Katsay?s?: **.94**

Örgütlenme ve ?nsan Kaynaklar? Yönetimi alt ölçe?i için Alfa Katsay?s?: **.94**

Ekip Çal??mas? alt ölçe?i için Alfa Katsay?s?: **.89**

?leti?im alt ölçe?i için Alfa Katsay?s?: **.90**

Liderlik alt ölçe?i için Alfa Katsay?s?: **.84**

Bu yüksek alfa de?erleri, ölçe?in ilgili yap?y? ölçmede güvenilir oldu?unu ve tekrarlı ölçümlerde benzer sonuçlar verebilece?ini i?aret etmektedir.

Faktör Analizi

Yap? geçerli?ini sa?lamak ve alt ölçekleri olu?turmak amacıyla aç?mlay?c? faktör analizi kullan?lm??t?r. Analizler, SPSS 17.0 program? kullan?larak gerçekleştirilmi?tir.

Faktör analizine haz?rl?k a?amas?nda, verilerin faktörle?tirilmeye uygunlu?unu belirlemek

amacıyla KMO (Kaiser-Meyer-Olkin) örneklem yeterliliği testi ve Barlett testi uygulanmıştır. Faktör analizi, aynı yapıyı ölçen değişkenleri gruplayarak ölçmeyi daha az sayıda faktörle açıklamayı hedefleyen temel bir istatistiksel tekniktir. Bu analizler sonucunda ölçeğin beş temel boyutta toplandı görülmüştür.

Ölçek Bilgileri

Test Türü: Uyarlama Ölçeği

Format: Likert Tipi (Derecelendirme bilgisi kaynakta belirtilmemiştir.)

Mevcut Dil: Türkçe

Popülasyon Grubu: Akademik Personel ve Öğretim Elemanları (Yönetimsel roller bağlamında)

Yaş Grubu: Yetişkin (Çalışan Popülasyon)

Popülasyon Detayları: Uyarlama çalışması yapılıp popülasyon detayları kaynakta detaylı belirtilmemiştir; ancak maddeler fakülte bağlamında yönetmel etkililiğe odaklanmaktadır.

Test Metodolojisi: Aritmetik ortalama, yüzde, KMO, Barlett testi, faktör analizi ve güvenilirlik analizleri kullanılmıştır.

Anahtar Kelimeler

Yönetim, Eğitim Yönetimi, Etkililik, Liderlik, Karar Verme, Örgütlenme, Psikometrik Özellikler.

Yazarlar

Sorumlu Yazar: Nejat İra

Yazar ORCID Tanımlayıcıları: Kaynakta belirtilmemiştir.

İletişim E-posta Adresi: nejat.ira@gmail.com

Yazın Adresi: Kaynakta belirtilmemiştir.

İzinler, Ücret ve Test Yılı

Ölçek, İra ve Şahin tarafından 2010 yılında Türkçe'ye uyarlanmıştır. Kullanım izni ve ücret bilgisi için sorumlu yazar (Nejat İra) ile iletişime geçilmesi gerekmektedir.

Ölçeğin orijinal PDF dosyasına aşağıdaki bağlantıdan ulaşılabilir: [yonetsel-etkililik-olcegi-](#)

[toad.pdf](#)

Kaynaklar

Şera, N. ve Şahin, S. (2010). Yönelisel Etkililik Ölçe?inin Türkçeye uyarlanması. *Buca E?itim Fakültesi Dergisi*, 28: 16-29.

Büyüköztürk, Ş. (2009). Sosyal Bilimler İçin Veri Analizi El Kitab?: İstatistik, Araştırma Deseni, SPSS Uygulamalar? ve Raporlama. Ankara: Pegem Akademi.

Yönelisel Etkililik Ölçe?i Maddeleri

ÖNEMLİ: Aşağıdaki ölçek maddeleri orijinal dillerinde korunmuştur ve hiçbir şekilde de?itirilmemelidir.

19-Fakülte de bütçe fonları da?ıtım? adil bir şekilde yapılmaktadır.

29-Fakülte, öğretim elemanlarından, bireysel hedeflerine ulaşmaları yönündeki gelişmelerini, düzenli aralıklarla de?erlendirmelerini beklemektedir.

20-Fakülte, eylemlerine yol gösterecek politika ve düzenlemelere sahiptir.

5-Fakülte, öğretim elemanları, bireysel amaçları gerçekleştirmesi için teşvik etmektedir.

8-Alnan bütçe kararları fakültenin amaçları gerçekleştirecek yeterlidir.

9-Fakülte öğretim elemanları, fakülte bütçesinin hazırlanması sürecine katılmaktadırlar.